

בס"ד ♦ שבת קודש פרשת כי תישא ♦ טז' אדר תשע"ה

עלון 139 – שנת שמיטה

העלון יצא לעילוי נשמת חיילי צה"ל שנפלו על קידוש השם הי"ד

אחריות החברה לפרט

שבועות ספורים לאחר מתן תורה חוטא עם ישראל בחטא הנורא - חטא העגל. משה ירד מהר סיני עם לוחות הברית ובראותו את העגל והמחולות השליך משה מידי את הלוחות ושיבר אותם תחת ההר. משה אסף את בני לוי בקריאה "מי לה' אלי" ואמר לשנים איש חרבו על ירכו ולהרוג את החוטאים. בני לוי הרגו באותו יום כשלושת אלפים איש.

מה?! רק כשלושת אלפים איש חטאו בחטא העגל? אם כן למה ה' רוצה למחות את כל עם ישראל בגלל מיעוט העם שחטא? האם זהו משפט צדק, ועוד צדק אלקי? אכן, רק המיעוט בעם חטא. אמנם יותר משלושת אלפים איש חטאו ואותם נגף ה' במגפה, כמו שכתוב: "ויגף ה' את העם", אך בהחלט רק המיעוט חטא.

שאלה זו צריכה להשאל במלא חומרתה בחטא עכן, בו רק עכן חטא. חטא אדם אחד גרם לתבוסת כל עם ישראל במלחמתם כנגד העי ולמותם של 36 לוחמים. היכן הצדק? אלא צריך להבין, שאין אדם חוטא בתנאי בידוד. בכלל, כל מה שהאדם עושה, הוגה, חושב ומדבר מושפע מן הסביבה החברתית הסובבת אותו, ויש קשר תמידי בין האדם לבין החברה בה הוא חי. לכן כאשר אדם מישראל חוטא, כנראה שמהו לא טוב, משהו פגום, בחברה שממנה הוא יצא. אם אנו מוצאים, שעכן העז לעבור בפועל על החרם, הדבר מלמד גם על החברה כולה, בתוכה הוא חי. כמובן, שאיש מהחברה לא היה עובר על צו ה' המפורש. אבל כנראה שבתוך ליבו פנימה הוא לא החשיב את האיסור כ"סוף העולם". יוצא, שכל פרט ופרט בעם אשם בחלק כלשהו במעשה עכן, ולכן העונש הוטל על כל העם. ניתן להשליך יסוד זה גם לחטא העגל. אמנם רק מיעוט העם עבד לעגל, אבל זה מראה על פגם מסויים באמונה של העם כולו, ובגללו רצה הקב"ה למחות את עם ישראל. אנו צריכים לדעת שאם בחברתנו יצא אדם לתרבות רעה, משהו פגום גם בנו, ואנו צריכים לעשות חשבון נפש כולל ולתקן את הפגמים הנמצאים בחברתנו.

תיקון הפגמים הרוחניים בגלות, גרם לכך שעמ"י החל לפתח שאיפות בדבר חיים מדיניים מתוקנים ונורמליים. חיים שלמים שישלבו את החומר והרוח גם יחד. התחלת השיב הלא"י נעשתה ע"י אנשים שהחלק החומרי חשוב להם, ושאינם מבינים את חשיבותו של החלק הרוחני. (שבת הארץ)

למשפחת כיתה יא/3 שלוחה ברכת שבת שלום

יו"ל ע"י כיתה יא/3 ישיבת ירושלים לצעירים מחזור מ"ט כל הזכויות שמורות

הלכות שמיטה בקיצור נמרץ

מדוע כדאי לקנות בחנויות של שומרי שמיטה?

כדי להיות בטוחים שאין אנו נכשלים באיסור כלשהו בדיני שמיטה מומלץ ביותר לקנות פירות וירקות רק ב'חנויות שמיטה', הנמצאות תחת השגחה ידועה. לגבי קנייה בשוק הכללי - יש להתייעץ עם רב, כיוון שהעושים זאת עלולים להיכשל במספר איסורים מחוסר ידיעה.

פירות משדות של נכרים

'חנויות השמיטה' מספקות בעיקר תוצרת משדות נכרים.

יש פוסקים הסוברים כי אין לנהוג בתוצרת זו קדושת שביעית, ולכן מותר למכרה בלי הגבלות ובדרך הרגילה. לדעת פוסקים אחרים, וביניהם ה'חזון איש' זצ"ל, צריך לנהוג גם בתוצרת נכרית קדושת שביעית. מומלץ שכל אחד יתייעץ עם רבו כיצד לנהוג בנושא זה.

שו"ת דבר השמיטה

שאלה:

לפני טו' באב השנה (ערב שנת שמיטה) נטעתי עצי פרי שגילם 3 שנים לפחות. העצים גדלו במשתלה של יהודי, כעציץ נקוב ע"ג קרקע ולא על משטח חוצץ, והועברו עם גוש עפר שלם כך שמניית גיל העצים תמשך. למיטב הבנתי, בראש השנה תחל השנה הרביעית של העצים, ולכן כל פרי שיחנוט לאחר טו' בשבט דינו כפירות נטע רבעי (מספק) ואילו כל הפירות לפני כן גינם כערלה (מספק). האם ההבנה שלי נכונה, האם בשנת שמיטה הלכות נטע רבעי שונות, האם יש עניין לתרום את הכסף עליו מחללים את הפירות לצדקה?

תשובה:

אם אמנם העץ כעת הוא בן שלש שנים כבר כל מה שיחנוט לאחר טו בשבט שנה הבאה הרי הוא נטע רבעי. והוא נוהג גם בשנה השביעית וצריך לחללו למרות שנת השמיטה.

הרב יהודה הלוי עמיחי

העלון יוצא לעילוי נשמת בחורי הישיבה שנרצחו ערב ר"ח אדר ב' תשס"ח הי"ד

יו"ל ע"י כיתה יא/3 ישיבת ירושלים לצעירים מחזור מ"ט כל הזכויות שמורות